

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZBOŽÍZNALSTVÍ ZPRACOVÁNÍ USNÍ

Projekt POMOC PRO TEBE
CZ.1.07/1.5.00/34.0339

Mgr. Jana Trubačová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Označení	VY_32_INOVACE_ZBO-12
Název DUM	Zpracování usní
Anotace	Prezentace zajišťuje žákům ucelený přehled o zpracování usní a jejich vlastností. Žák definuje název usně, rozpozná kožešinové zvířata, pojmenuje druhy usní, vysvětlí postup výroby usní, vysvětlí co je to činění, zdůvodní hodnocení kůže.
Autor	Mgr. Jana Trubačová
Jazyk	čeština
Klíčová slova	Usně, kožešiny, kůže
Cílová skupina	žáci
Stupeň vzdělávání	středoškolské odborné vzdělání
Studijní obor	Ekonomika podnikání (zaměření Obchodní manager)

KOŽELUŽNÁ VÝROBA

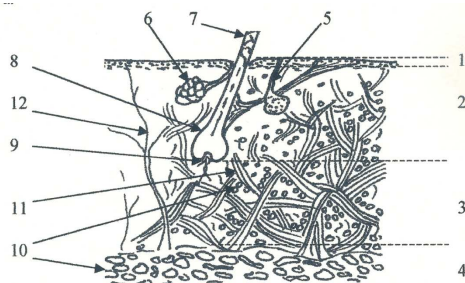
Je zpracování surové kůže na usně

Kůže jsou vhodné pro výrobu

- obuvi
- kožené galanterie (rukavice, brašny, sedla)
- kožených výrobků
- kožených oděvů
- kožešin
- kožešinové konfekce

Surová kůže

Obr. 1. Průřez surovou kůží

1- pokožka	8- vlasová cibulka
2- škára - papilární část (licní část)	9- papila s cévkami a nervy
3- škára - retikulární část (rubní část)	10- tukové buňky
4- podkožní vazivo	11- kožní pletivo - kolagenová vlákna
5- potní žláza	12- krevní žilky
6- mazová žláza	
7- chlup (vlas)	

Výroba usní

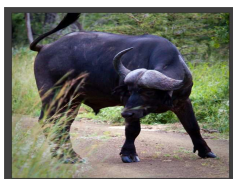
- základem je kůže, která se získává z různých zvířat
- nejdříve ji musíme zbavit chlupů a podkožního vaziva
- chemicky zvláčníme

Rozdělení surových kůží

- a) Kůže těžké
- b) Kůže lehké

Kůže těžké

- hovězí (hověziny, teletiny), buvolí kůže, kůže z oslů, koní, mezků a vepřů (krupony)

Kůže lehké

- označované jako suché kožky - patří sem kožky z drobných domácích zvířat

Kůže lehké z divočiny I

a) divočina koželužná

kožky ze srnců jelenů, daňků, muflonů

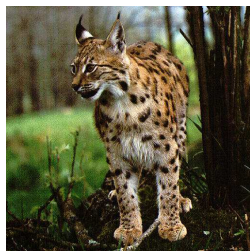

Kůže lehké z divočiny II

b) divočina kožešnická

- kožky ze zvířat farmářských - nutrie, lišky, mýval
- kožky z lovné a škodné zvěře – ondatry tchoři, veverky, lišky červené, jezevci, křečci, lasičky, vydry, hranostajové, kuny, syslové, krtci, fretky, divoké kočky, rysi, vlci, medvědi
- kožky ze zvířat domácích - kočky, morčata
- kůže a kožky ze zvířat z exotických a severských zemí

Ukázky divočiny kožešnické

Výroba usně

- a) Přípravné práce
- b) Činění
- c) Úprava usní

Přípravné práce

- zbavení chlupů a vaziva
- namáčíme - kůže zmněkne
- loužíme - roztokem vápenného mléka a sulfidu sodného
- seškrábeme

Činění

- sražení kolagenových vláken do nerozpustného stavu
- podle toho čím činíme rozlišujeme činění

a)chromočinné - síran chromitý

b)třísločinné - pomocí tříslovin

c)jirchařské - síran hlinitý

d)zámišnické - rybí tuk

Úprava usní

- vypereme
- zvláčňujeme
- impregnujeme
- rovnáme
- vyhladíme

Hodnocení kůže

Smyslové

- čistota
- lesk
- barva,
- kresba,
- měkkost
- vláčnost

Zkouška

- hmotnost
- plocha
- pevnost v tahu
- nasákavost

Zdroje

- Cvrček, K. a kol., Zbožiznalství, Fortuna 1995 Praha, ISBN 80-7168-211-X
- www.kht.tul.cz/items/TZO/TZO%2013.ppt
- <http://www.reko.pl/2.cz.html>
- <http://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/50159/krava-zene-rozdrtla-pater.html>
- <http://www.pavelpola.cz/foto/safari-afrika/9382-buvol.jpg/>
- <http://id-111.blog.cz/0704/prase-domaci>
- <http://nebertotakvazne.blog.cz/galerie/kralik/obrazek/56939514>
- <http://www.hornackafarma.cz/fotogalerie/>
- http://www.ezoo.cz/zvire.php?zvire_id=26
- <http://denik-informace.blog.cz/1102/jelen>
- <http://oldcrowhair.blog.cz/0902/jezevec-lesni-meles-meles>
- <http://frantovo.cz/blog/?q=spusteni-serveru-veverka-ch>
- <http://zena-in.cz/clanek/fretka-maly-neposed/a/kategorie/zviratka>
- <http://www.vavin.cz/sledovani-rysu-na-sumave-ve-14052.aspx>